

անգամներով Պոլիս գնացած չլիներ եւ այնտեղ տարիներով մնացած չլիներ: Այդ ծուլութիւնը, այդ անհոգութիւնը, այդ շռայլութիւնը դրանք բերել են Պոլսից:

Ես մտաբերեցի Ասլանի խօսքերը, որ մի օր ասում էր ինձ. «Պոլիսը փչացրել է դրանց, ա՛խ, որքա՛ն ժամանակ, որքա՛ն աշխատութիւն է հարկաւոր մի այդպիսի հասարակութիւն ուղղելու համար»...

Երբ արհեստաւորը վերջացրեց իր հետաքրքիր նկարագիրը վանեցոց պանդխտութեան մասին տեր հայրը ասաց.

– Ցաւալին այն է, որ այդ ախտը քաղաքից հետզհետէ անելի եւ անելի տարածւում է եւ աշխատասեր գիւղացիների մէջ: Նրանք էլ վարակուել են: Նրանք էլ թողնում են իրանց վարը, ցանքը, գնում են Պոլիս: Եւ այդպէս մեր ամենալաւ ուժերը մաշւում են, ոչնչանում են պանդխտութեան մէջ:

Արեւը մտնելու մօտ էր: Ես շտապում էի տուն վերադառնալ, գիտէի, որ Ասլանը սպասելիս կը լիներ ինձ: Ես վերկացայ, տեր հայրը նոյնպէս եկաւ ինձ հետ: Բայց արհեստաւորը, մնաք-բարեաւ ասելով, բաժանուեցաւ մեզանից: Ճանապարհին հարցրի տեր հօրից.

– Ո՞վ է այդ մարդը:

– Հասարակ դարբին է, – պատասխանեց տեր հայրը:

– Բայց ի՞նչ լաւ խօսում է:

– Նա բաւական զարգացած մարդ է:

– Ես սաստիկ համակրեցի նրան:

Տեր հայրը իր շուրջը նայելով, որպեսզի ոչ ոք չլսէ, հագիւ լսելի ձայնով ասաց.

– Նա «մերոնցից» է...

– Ասլանը ճանաչո՞ւմ է նրան:

– Ճանաչում է:

– Իսկ նա՞ Ասլանին:

– Չէ ճանաչում:

Արեւը մտաւ: Երեկոյեան զովը անելի ախորժելի դարձաւ: Չբօսնող բազմութիւնը հետզհետէ ստորարանում էր, եւ ամեն կողմից լսելի էին լինում երգի, ուրախութեան ձայներ: Ես դարձեալ մտաբերեցի Ասլանի խօսքերը, թէ «այդ ժողովուրդը ծիծաղում է արտասուքի միջից»...